

പൊതുതെരഞ്ഞെടുപ്പ് കേരളം ചിന്തിച്ചത്

കേരളത്തിന്റെ തെരഞ്ഞെടുപ്പ് വിധി ഏതെങ്കിലും ഒറ്റ മാനദണ്ഡം കൊണ്ട് അളന്നെന്നുതന്നുന്നതല്ല. സമീക്ഷവും സക്കീർണ്ണ വുമായ ഓൺലൈൻ ഘടകങ്ങൾ ഇതിൽ പ്രവർത്തിച്ചിട്ടുണ്ട്. കേരളിയ ചരിത്രത്തിൽ ഒഴംഗത്തിൽ വേദുകളുള്ളതും സാർവ ദേശീയ സാഹചര്യത്തിൽ വിസ്തൃതമായി പതലിച്ചുനിൽക്കുന്നതുമായ മുസ്ലിംവിരുദ്ധ പൊതുവേബാധികാരിക്കുന്നതുമായ ഏറ്റവും കേരളത്തിൽ പ്രവർത്തിച്ച തെരഞ്ഞെടുപ്പാണിത്. ഒരു തെരഞ്ഞെടുപ്പ് ഫലത്തെ ശരിയായ രാഷ്ട്രീയ നിലപാടികൾന്റെയും തെറ്റായ നിലപാടികൾന്റെയും മാനകമായി കാണുന്നത് അഥവാപുറം മാനകമായി രാഷ്ട്രീയസമീപനമായിരിക്കും. എന്നാൽ സുക്രിയമായ പരസ്യമായ തനിന്റെ ജാഗ്രതകളെയും തെരഞ്ഞെടുപ്പ് ഫലം എത്രയോ അളവിൽ ഉൾക്കൊള്ളുന്നുണ്ട്.

1987ലെ നിയമസഭാ തെരഞ്ഞെടുപ്പിൽ ഇ.എ.ഒ.എസ് ചെയ്തതാണ് ഈ തെരഞ്ഞെടുപ്പിൽ രംഗേഢി ചെന്തിതലയും ഉമ്മൻചാണ്ടിയും ചെയ്തത്. മുസ്ലിംവിരുദ്ധ പൊതുവേബാധികാരിയും പരമാവധി ഉള്ളിടത്തിലെ പ്രവർത്തനം ചെയ്തതാണ്. കേരളത്തിലെ പത്രം, കേളിവിഷൻ മാധ്യമങ്ങളുടെ നിർബന്ധമായ പിന്തുണ്ടെന്നും വലതുപക്ഷം ഈ സാധിച്ചത്. തെരഞ്ഞെടുപ്പ് കാലത്ത് നാം കണ്ണ, വായിച്ച് മഞ്ഞം വേട്ടയെക്കുറിച്ച് എഴുതുകാരൻ സക്കരിയ പറയുകയുണ്ടായി. മലിനജലം നിറച്ച ഒരു ടാപ്പ് ആരോ പരിസ്ഥിതിനോപയോലാഡി പെട്ടെന്ന് തുറന്നിട്ടുണ്ട്. തെരഞ്ഞെടുപ്പ് കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ആരോ പരിസ്ഥിതി ടടനോപയോലതനെ ആരോ അടക്കുകയും

ചെയ്യുന്നു. 1987ലെ തെരഞ്ഞെടുപ്പിൽ തമിലുള്ള വ്യത്യാസം '87ൽ മാർക്കസിന്റെ പാർട്ടി ഒരു മുസ്ലിം ലിം പാർട്ടിയെയും ഒപ്പം ചേർക്കാതെയാണ് ഈ മുസ്ലിംവിരുദ്ധ കാർഡ് കളിച്ചതെങ്കിൽ ഇപ്രാവശ്യം വലതുപക്ഷം മുസ്ലിം ലിം ലീംഗിനെ ഒപ്പം നിർത്തിത്തനെന്നയാണ് ഈത് പരീക്ഷിച്ചത്. ശരീഅന്ത വിവാദത്തിനുശേഷം കേരളത്തിലെ മാധ്യമ അംഗൾ ഏറ്റവും മുസ്ലിംവിരുദ്ധമായി തുണിയും കഴിഞ്ഞാടുകയായിരുന്നു കഴിഞ്ഞ തെരഞ്ഞെടുപ്പ് കാസയിൻ കാലത്ത്. മുസ്ലിംകൾ പ്രവൃത്തി സമൂഹമായ കേരളത്തിൽ മാതൃഭൂമി പോലുള്ള ഒരു ദേശീയപത്രം എത്ര നന്ദമായാണ് മുസ്ലിംവിരുദ്ധ അഴിഞ്ഞാടം നടത്തുന്നതെന്നത് ലജ്ജാവഹിമാണ്. മുസ്ലിം ലീംഗ നേതാവും മുൻ എം.എൽ.എയുമായ കൂടുതിൽ അബ്ദുല്ലായുടെ പിതാവ് മരണപ്പെട്ട ഫോർമാ മാതൃഭൂമി ദിനപത്രം ചരമകോളത്തിൽ നന്നാം വാർത്തയായി 'കളത്തിൽ അബ്ദുല്ലാ ജയം തെരഞ്ഞെടുപ്പ് കഴിഞ്ഞ എററുടുക്കുന്ന, എടുക്കാലി മമ്മുണ്ടിത്തരമെന്നോ അബ്ദുക്കുത്തിൽ കേരളത്തിൽ മുസ്ലിം യാർ-മൗലവി രാഷ്ട്രീയമെന്നോ പരിയാവുന്ന രാഷ്ട്രീയ ആഭ്യന്തരം എതായാലും ജമാനിത്തെ ഉൾപ്പാടിക്കിലുണ്ട്' എന്നാണെന്നുണ്ടായിരുന്നതു. ഇതിൽ ഒരു തെരുവില്ല പിതാവ് എന്നതിനെക്കുറിക്കാൻ കാണുന്ന മാതൃഭൂമി ഉപയോഗിക്കുന്ന പൊതുപദം അചരിക്കുന്ന എന്നാണെന്നുണ്ടായിരുന്നതു. പത്രത്തിൽ ശ്രദ്ധിയുടെ ഭാഗം മാത്രമാണ്. എന്നാൽ അതേ പത്രം ആയിപ്പുഴ പെണ്ണവാണിഡ വിധി റിപ്പോർട്ടു ചെയ്തത്. 'ആയിപ്പുഴ പെണ്ണവാണിഡ ഉപ്പകൾ ജീവപര്യന്തം' (മാതൃഭൂമി ദിനപത്രം മെയ് 14) എന്നതലക്കെട്ടിലാണ്. ഈ മുസ്ലിംവിരുദ്ധ മാധ്യമ വയറിളക്കത്തിന്റെ ഗുണനോക്കരാക്കാൻ കണ്ണം ഈ തെരഞ്ഞെടുപ്പിൽ എക്കുജനാ

വോട്ടിനെക്കുറിച്ചും
വോട്ടിന്റെ സാധ്യീനത
കുറിച്ചും ഒരവകാശവാ
ദിവുമില്ലെന്ന് തുറന്നുപെ
വ്യാപിച്ചുകൊണ്ടാണ്
ജമാനിത്ത് അതിന്റെ
തെരഞ്ഞെടുപ്പ് നയം
പ്രവൃാഹിച്ചത്. ആരാഖ്സ്
ജയം തെരഞ്ഞെടുപ്പ്
കഴിഞ്ഞ എററുടുക്കുന്ന,
എടുക്കാലി മമ്മുണ്ടിത്തര
രമേന്നോ അബ്ദുക്കുത്തിൽ
കേരളത്തിൽ മുസ്ലിം
യാർ-മൗലവി രാഷ്ട്രീയ
മെന്നോ പരിയാവുന്ന
രാഷ്ട്രീയ ആഭ്യന്തരം
എതായാലും ജമാ

യിപത്യു മുന്നണിയായിരുന്നു.

അമേരികൻ സാമാജ്യത്വം മുന്സലിം സമൂഹത്തെ നല്ല മുന്സലിംമും ചീത്ത മുന്സലി മുമായി വേർത്തിരിച്ച് പോലെ നമ്മുടെ വല തുപക്ഷവും മാധ്യമങ്ങളും മുന്സലിംലീശിനെ നല്ല മുന്സലിമായി മാമോദിനെ മുക്കുകയായിരുന്നു. ഇന്ത്യൻ മുന്സലിംകൾ പീഡന തിരിക്കേ നേരിപ്പോടിൽ കിടക്കുവോൻ യു.എന്നിൽ പോതി ഇന്ത്യൻ മുന്സലിംകൾ സന്സ്കരണ സുരക്ഷിതരെന്നു പ്രവൃംപിക്കുന്ന നേതാവിന്റെ പാർട്ടിയെ ഇവർ ദേ പ്ലൂടുകയോ വെറുകുകയോ ചെയ്യേണ്ട കാര്യമില്ലല്ലോ.

കേരളത്തിൽ ഇന്ന് തെരഞ്ഞെടുപ്പിൽ രൂപപ്പെട്ട മാർക്കസിസ്റ്റ്-മുന്സലിം കൂട്ടുകൈക്ക് വളരെ യാദുകൾക്കുമായി ഉണ്ടായതല്ല. ഈ.എം.എസിന്റെ അവസാനകാലം മുതൽ സി.പി.എം.എന്നിനുകുമായി പരസ്യപ്പെട്ട രൂപപ്പെട്ട നയവികാസങ്ങളും ഒരു ഘട്ടത്തിലാണ് സി.പി.എം.പി.ഡി.പി.യാമായി പരസ്യവസ്യത്തിലേർപ്പെട്ടുന്നത്. ഇടതുപക്ഷ സാംസ്കാരിക പ്രവർത്തകരും ദേശഭൂമാനി വാർക്കയുമൊക്കെ ഇന്നുഡാരം വികാസത്തിൽ വലിയ പക്ഷവഹിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇന്ത്യൻ ദേശീയ മുവ്യാധിയും അമേരികൻ സാമാജ്യത്വവും എപ്പോകാരമാണ് മുന്സലിംഒന അപരാഗകി മാറ്റുന്നതെന്നും വേദ്യാട്ടുന്നതെന്നും തിരിച്ചറിയാൻ ഇടതുപക്ഷത്തിന് സാധിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇതൊരു രഷ്ട്രീയമായ തിരിച്ചറിയാണ്.

നാല് മുന്സലിം യുവാകൾ കർമ്മിർ പോലീസുമായുണ്ടായി എന്നു പറയപ്പെട്ടുന്ന ഏറ്റവുമുട്ടിൽ മരണപ്പെട്ടതിനെ തുടർന്ന് കേരളത്തിൽ നടന്ന പോലീസ് നടപടികൾ മറ്റും സംഘാനങ്ങളിൽനിന്ന് വ്യത്യസ്തമായി ഒരു മുന്സലിംവേദ്യായി മാറാതിരുന്നതിന്റെ കാരണം മുന്സലിംവേദ്യാട്ട രഷ്ട്രീയത്തെ ഇടതുപക്ഷത്തിന് തിരിച്ചറിയാനായി എന്നതാണ്. കർമ്മിരിൽ ഏറ്റവുമുട്ട് മരണ(?)ത്തെ തുടർന്ന് കേരളം പോലീസുമായും ക്കെതിൽ അതിന്റെ മുന്സലിംവിരുദ്ധ സഭാവം പ്രകടിപ്പിച്ചിരുന്നു. എറിണാകുളത്ത് ഇന്നും സീകരിച്ച ഒരാളെ ദേഹാശി വിളിച്ചുവരുത്തി പോലീസ് ചോദിച്ചത്, ‘നിന്റെ ഫഴയ മതത്തിന് എന്നാണെന്നു’ എന്നായിരുന്നു. ആദ്യ ദിവസങ്ങളിൽ മതപ്രവോധകരെയും പോലീസ് അനുബന്ധമായി പിന്തുടർന്നിരുന്നു. എന്നാൽ സംഘാന സർക്കാരിന്റെ ശക്തമായ ഇടപെട ദിനും തുടർന്ന് അത് അവസാനിക്കുകയായിരുന്നു.

കേരളത്തിൽ മാർക്കസിസ്റ്റ്-മുന്സലിം സവൃം രൂപപ്പെട്ടുന്നതിന് സമാതരമായി തന്നെ മാർക്കസിസ്റ്റ്-മുന്സലിംവിരുദ്ധ രഷ്ട്രീയ സാംസ്കാരിക സാമ്പിയവും സജീവമാണ്. നമ്മുടെ ദിനപത്രങ്ങൾ ഇതിന്റെ മുഖപത്രങ്ങളാണ്. സാംസ്കാരിക രംഗത്തും കുറേക്കുടി സൃഷ്ടിമായി സർഖസാഹിത്യ മണ്ഡലത്തിൽ പോലും ഇന്ന് രണ്ടു ചേരികളെയും നമുക്കു കാണാൻ കഴിയും. ടി.പി.രാജീവൻ ‘പാലേരി മാണിക്രൂ: ഒരു പാതിരാകൊലപാതക തിരിക്കേ കമ’ എന്ന നോവൽ മാർക്കസിസ്റ്റ്-മുന്സലിം മതവിരുദ്ധതയുടെയും, കെ.പി.രാമനുണ്ണിയുടെ ‘ജീവിതത്തിന്റെ പുസ്തകം’ മാർക്കസിസ്റ്റ്-മുന്സലിം അനുകൂലതയുടെയും ഉദാഹരണങ്ങളായ ഒരു ശ്രദ്ധയും ചെന്നുകൊണ്ടുണ്ട്.

1987ലെ നിയമസഭ

തെരഞ്ഞെടുപ്പിൽ
ഇ.എം.എസ് ചെയ്ത
താൺ ഇന്ന് തെരഞ്ഞെടു
പ്പുണ്ണിൽ രമേശ് ചെന്നി
തലയും ഉമൻചാ
ബിയും ചെയ്തത്.
മുന്സലിം വിരുദ്ധ
പൊതുബോധത്തെ
പരമാവധി ഉള്ളിക്ക
തിച്ച് വോട്ടാക്കിമാ
റുക എന്നതാണ്.
കേരളത്തിലെ പത്ര,
ഒലിവിഷൻ മാധ്യമി
ങ്ങളുടെ നിർലോഭ
മായ പിന്തുണയോടെ
യാൺ വലതുപക്ഷം
ഈ സാധിച്ചത്.

തെരഞ്ഞെടുപ്പു ഫലത്തിന്റെ വെള്ളി
തിൽ മാർക്കസിസ്റ്റ് ഹരികു ഇന്ന് സൗഹ്യദാ
രത എങ്ങനെ നോക്കിക്കാണു എന്നത്
എന്നു പ്രധാനമായ പ്രാഥമ്യം മുന്സലിം
ഈ കുത്താൽ തെരഞ്ഞെടുപ്പു രഷ്ട്രീയത്തിൽ
അതിന്റെ ഗുണപ്പാലം എന്നുതന്നെ
ഡാക്ടിക്കു ഉണ്ടായ സംരക്ഷണം
ഒരു കേരളത്തിൽ അനുഭവിച്ചിരുന്നു. പി.ഡി.പി.യാ
ഒ.എൻ.എല്ലിനെയും ഇടതുപക്ഷ മുന്സലിം
രിലൈഫ് ഓടകകക്ഷികളുണ്ടാക്കുന്നതിനുള്ള
സെബാനിക തകസ്സം എന്നെന്ന് ഇടതു
പക്ഷം ഇന്നിയും വ്യക്തമാക്കേണ്ടതാണ്.

കേരളത്തിൽ ബി.ജെ.പി വോട്ടുകൾ
സന്ധ്യമായി കുറഞ്ഞു എന്നത് മുന്സലിംവി
രുദ്ധത തെരഞ്ഞെടുപ്പിൽ എത്കും ജനകാ
ധിപത്യ മുന്സലിംക്കുന്നുകുലമായി വ്യാപക

മായി പ്രവർത്തനക്ഷമായി എന്നതിന്റെ നിശ്ചയിക്കാനാവാത്ത
തെളിവാണ്. മാർക്കസിസ്റ്റ് വിരുദ്ധതയും മുന്സലിംവിരുദ്ധ
തയ്യമാണ് കേരളത്തിൽ ബി.ജെ.പി വോട്ടുകൾ അടിസ്ഥാന മുദ്രാ
വാക്കുങ്ങൾ. വിരുദ്ധ രഷ്ട്രീയം കളിച്ചും വോട്ടു വിറ്റും നശി
ക്കാനാണ് കേരളത്തിലെ സംഘരാഷ്ട്രീയത്തിന്റെ വിധി.

കേരളിൽ സാമൂഹിക രഷ്ട്രീയ മണ്ഡലത്തിന്റെ സവർണ്ണ
മേൽക്കോയ്മയുടെ മുർത്തവും എല്ലാംക്കണക്കാക്കാവുന്നതുമായ
ഉദാഹരണമാണ് ഇന്ന് തെരഞ്ഞെടുപ്പു ഫലം. ജനസംഖ്യയിൽ
വളരെ നൃസംപക്ഷമായ സവർണ്ണ ഹിന്ദുകളും സവർണ്ണ
ക്രിസ്ത്യാനികളും കുടി 20ൽ 11 സീറ്റിൽ ജയിച്ചിരുന്നു. മുന്സലിം മുന്സലിം, ഇംഗ്ലീഷ് മുന്സലിം, പിന്നാക്ക ക്രിസ്ത്യാനി നശി, പട്ടികജാതി പട്ടികവർഗം റണ്ട് എന്നതാണ് നമ്മുടെ എ.പി.മാ
രുദ്ധ ജാതി തിരിച്ചു കണക്ക്. ഇടതുപക്ഷം ആർ നായക്കാരെയും
യു.ഡി.എഫ് അബു നായക്കാരെയും മതസംഘിപ്പിച്ചിട്ട് കേരളം
എഴു നായക്കാരെ ജയിപ്പിച്ചു.

കൊക്കേക്കോളയും ആസ്ഥാനത്തെവച്ച് സ്ഥാനാർത്ഥിയാം
പ്രവൃംപിച്ചു, ഇസ്രയേൽ ശസ്ത്രയിൽ നടന്തിയ നരമേധം ഇന്നു
യുടെ അസുയയാണെന്നാരുന്നുത്തരിയും ശരി തരുരിക്കേണ്ട കേരളത്തിൽ
നവസാമുഹിക പ്രസ്ഥാനങ്ങളുടെരയല്ലോ എതിരെഭിപ്പായ
അർക്കു ശേഷവും ഒരു ലക്ഷം വോട്ടുകൾ ഭൂതിപക്ഷത്തിൽ
ജയിപ്പിച്ചു എന്നത് കേരളിൽ ജനസിരിത്തിലെ
ഒരു തുവലേ അല്ല, ലഭജിക്കുക, ലഭജ വിപ്പവക്രമായ ഒരു
വികാരമാണ് എന്ന ദരിക്കേ മാർക്കസ് പാഡ്യകയുണ്ടായി. തിരു
വനന്തപുരത്ത് സോളിഡാറ്റിയും സ്റ്റാച്ചിമാട എത്കുംഭാർഡ്യസ
മിതിയുമാക്കേ കാണിച്ചു ആവേശം സി.പി.എം കാണിച്ചിട്ടുണ്ടോ
എന്ന അനേപണ്ണവും പ്രസക്തമാണ്. ഇടതുപക്ഷത്തെ തോ
പ്രപിച്ചത് ഇടതുപക്ഷം തന്നെയാണെന്ന് ജമാഅത്തെ ഇൻഡിം
സംസ്ഥാന അമീറിന്റെ പ്രസ്താവനക്ക് ഇത്രയും അർമ്മവും
പ്രതിയുണ്ട്. സാമാജ്യത്വം അല്ലാളിനെ പരാജയപ്പെട്ടതുകു എന്ന
തിനേക്കാൾ പ്രധാനമായ രഷ്ട്രീയ അനുഭവം സി.പി.എഫ് പാഠം
പാഠംപറിപ്പിക്കേ എന്നതാണ് മാർക്കസിസ്റ്റ് മനസ്സുകിൽ ലഭജ

കഴിഞ്ഞ നിയമസഭാ തെരഞ്ഞെടുപ്പിലെ ഇടതുവിജയം ഇവരുടെയൊക്കെ വിജയ മാണന്നുംഗിരിക്കാൻ കെ.എൽ.എം സന്നദ്ധമാണോ? തങ്ങളുടെ തലമകു മുകളിലാണ് ലോകം കരിങ്ങുന്നതെന്നു കരുതുന്ന ജമാഅത്തെ ഇസ്ലാമിയും പരിഹാസ്യമായിരിക്കുകയാണെന്ന് പ്രസ്താവന തുടർന്നു പറയുന്നത്. വോട്ടിനേക്കു റിച്ചും വോട്ടിന്റെ സംശയിന്ത്യക്കുറിച്ചും ഒരുക്കാർവാദവുമില്ലെന്ന് തുറന്നുപെബ്യാപിച്ചുകൊണ്ടാണ് ജമാഅത്തെ അതിന്റെ തെരഞ്ഞെടുപ്പ് നയം പ്രഖ്യാപിച്ചത്. ആരാബ്രീഡ് ജയം തെരഞ്ഞെടുപ്പ് കഴിഞ്ഞ ഏറ്റവുംകുറുക്കുന്ന, എടുക്കാലി മമ്മുണ്ടിത്തര മെന്നോ അല്ലെങ്കിൽ കേരളത്തിൽ മുസ്ലിംാർ-മുസ്ലിം രാഷ്ട്രീയമെന്നോ പറയാവുന്ന രാഷ്ട്രീയ ആഭാസം ഏതായാലും ജമാഅത്തെ ഇസ്ലാമിക്കില്ല. പിന്നെ ശരിയും തെരുവും തീരുമാനിക്കേണ്ടത് ഭൂതികക്ഷ പിന്തുണയും അടിസ്ഥാനത്തിലാല്ല എന്ന് വുർഖുൻ നിവർത്തിപ്പിടിച്ച് പറഞ്ഞുപറിപ്പിച്ച പ്രസ്താവനമാണിത്. നമ ക്രാതുപാടുകാലം പരസ്പരം പൊരുതിയെത്ത് അങ്ങനെ പറയാൻ പാടുണ്ടോ പാടില്ലോ

ജമാഅത്തെ റിഡ്യൂം പി.ഡി.പിയുടെയും കാതപുരത്തിന്റെയും പരാജയം മാത്രമല്ല, മുജാഹിദിന്റെയും സമസ്തയുടെയും ഒരുപാടു നേതാക്കളും അബ്ദികളും അബ്ദി നിരുന്നിരിക്കുന്ന എഎ.എൽ.എല്ലിന്റെയും എൻ.സി.പിയുടെയും കോൺഗ്രസ്സ് എല്ലിന്റെയും മാർക്കസിന്റെ പാർട്ടിയുടെയും പരാജയമാണിത്. സംഘടിത മുസ്ലിം രാഷ്ട്രീയ ശക്തിയെ തകർക്കാൻ ശ്രമിച്ചവർക്കേറ്റ തിരിച്ചിരിക്കാണിതെന്നും സമസ്ത പറയുന്നത്. ഇവർ ഇന്നീയേഴ്സിലും സത്യസാധ്യായി വ്യക്തമാക്കേണ്ട ഒരു കാരു മാണം, ഇവർ ലീഗിന്റെ പോഷകസംഘടനയാണോ അല്ലോ? സംഘടനക്കു രാഷ്ട്രീയമില്ല, വ്യക്തികൾക്കു രാഷ്ട്രീയമാകാം എന്നാണെങ്കിൽ അത് ലീഗ് രാഷ്ട്രീയമാത്രമാണോ?

കാതപുരം ഗ്രൂപ്പ് നിയോജിപ്പിമാണ്. തെരഞ്ഞെടുപ്പ് റിസർട്ടിന്റെ പിറ്റേണിവസം സിറാജ് പത്രം പുറത്തിറങ്കിയെത്ത് കുണ്ടാലിക്കുട്ടിയുടെ പ്രസ്താവന പ്രട്ടിക്കോളം തിൽക്ക് വസിച്ച പ്രാധാന്യത്തോടെ റിപ്പോർട്ടു ചെയ്തുകൊണ്ടാണ്. ‘ലീഗിന് എ.പി വിലാഗത്തിന്റെ പോട്ടുകൾ ലഭിച്ചു’ (സിറാജ് ഭിന്പത്തം -മെയ് 17). എ.പി സുനിക കൂയ കോൺഗ്രസ്സ് വിലാഗത്തിന്റെ വോട്ടുകൾ ലീഗിന് ലഭിച്ചു എന്ന് കുണ്ടാലിക്കുട്ടി പറഞ്ഞതായാണ് വൻ പ്രധാന്യത്തോടെ റിപ്പോർട്ട് ചെയ്തത്.

അതുകൊണ്ട് ഇല്ലാത്ത മുതലുകൊണ്ട് നടത്തുന്ന ഈ അനിസ്തലാമിക കച്ചവടം മതസംഘടനകൾ അവസാനിപ്പിക്കുകയാണ് ദൈവഭക്തിയും ധാർമ്മികതയും. മതത്തിന് രാഷ്ട്രീയത്തിലെപ്പെടാം; അത് മതത്തിന്റെ മുഖത്തെ അപഹാസ്യമാക്കാനാകരുത്. മതത്തിന്റെ വിമോചനമുല്യങ്ങളെല്ലാം ധാർമ്മിക ഉള്ളടക്കത്തെയും ഉജാല നിലപാടുകളെല്ലാം പൊതുമണ്ഡലത്തിലേക്ക് കൊണ്ടുവരാനാക്കണം. സത്യസാധ്യായം സുതാര്യതയുമാണ് ഏറ്റവും വിപ്പവകരമായ സാഭാവഗുണങ്ങൾ. ■